

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

A SZÉKELYEK.

Irtá: Balásy Dénes.

Erdély Magyarország fellegvára! — ezt mondta egykor Kossuth Lajos. De vajon mit ér és meddig tarthatja magát még a természettől legerősebb fellegvár is, ha nincs benne egy, a modern kultúra és közgazdaság néprajzi eszközeivel jól felszerelt helyőrség, vagy ha többé-kevésbé hiányzik a fellegvárból (Románia, Kelet és a Balkán határán), a hazafiság, az érdekek és a hősök vaspáncéljába öltöztetett katonaság?

Most, hogy nemrég az erdélyi részek törzsmagyar földjéről mintegy kétszáz főnyi székely kisbirtokos (az erdőtörvény módosítása ügyében) járt Budapesten, időszériű és országos érdekek rövid, de áttekintő szempillantást vetni Erdélyben a székelység multjára és az abból fejlődött viszonyokra.

Sok politikai tanulság rejlik az országra nézve a székelyek külön történetében. Az első jelenség mindjárt az, hogy mikor János Zsigmond a székelyek egy részét megosztja ősi szabadságuktól (1562) és darabontokat szervez, zűrzavar keletkezik Erdélyben és tótágast állanak a viszonyok; de mikor Báthori és Bocskay visszaadják nekik régi szabadságukat, elkövetkezik Bethlen Gábor alatt Erdély aranykora. E korszak után a székely, magyar és a szász a török-ádót kiegyező arány szerint fizetik.

A török fa-járom után következett a bécsi vas-járom: a Leopoldi diploma, Erdélynek katonai béklyóba verése és fokozatos politikai hanyatlása. Először is a székelyeknek esett a habsburgi kormányzat. Gazdaságilag és politikailag ma szinte elképzelhetetlen foku adókkal és katonai harárcsallal sanyargatták őket, a papiros-diploma ellenére. Először a kezét-lábát kellett kettértörni Erdélynek; a fejét ugyanis könnyen el lehetett szédíteni jövedelmező hivattal és grófi címmel. „Annyi nálunk a titulus, hogy egész Erdély sem elég nekünk vitulusnak.”

A siculicidium 1763-ban történik. Véres erőszakkal kényszerítik ekkor a székelységet: katonáskodásra, állandó adózásra, határőri szolgálatra. Adjanak legalább közülünk való tiszteket! — hiába rimázkodtak. A székely nép kész prédája ily módon az osztrák katonai kényuralomnak s vak eszköze a kolozsvári polgári guberniumnak. Ez a kétoldalú zsarnokság törte meg leginkább a székelyben a törzsi alkotó-erőt, a hagyomány szellemét, az első sorba törekvést, — de hát még sem végképpen.

Mikor hire futott 1848-ban, a rég várt Unió megkötése után, hogy túl a hegyeken támadás készül, gyujtogatnak, öldöklők odaát testvéreiket, a magyarokat: erre megmozdulnak a hegyek és megindulnak a Hargita fenyesői. Hiába, vér vizzé nem válik. Mintegy 25—30 ezer székely vett részt a szabadságharcban, mint honvéd, határőr, mint önköltségű löfő, mint nemzetőr. És hogyan vett? „Nem mondom én — előre székelyek! előre mentek ugyanis hős fiúk!” — éneklé Petőfi. Néhol egész székely faluknak

legénysége, virága hullott el és veszett oda végkép.

Mert a Székelyföld eleitől fogva kicsiny és zárt terület, de erős nép földje volt mindig. Népe: egregii et agiles, — vitézlő és gyorsaságos nép. Kelet és Dél útközpontján állva mindig a határszélen, két évszázaléka óta arccal: folytonos vigyázásban élt. Katonáskodása mellett ősidőktől fogva főfoglatossága a csekély gabona-termelés mellett: állattenyésztés, erdőművelés, s és borvízhordás, épület- és faneműek fölgyártásából állt. Az erdők és völgyek tisztaságát, legelőit, szállásain legelők: szék az ország és a fejedelem számára a szürkeszörű kövér ökrök, s ugyanazok nevelték hajdan a székely mint lovas nép alá a hadi paripákat. Ezen védelmezte idegen betörés ellen magát s a szász városokat; nyugat felé pedig gyalog és lovas-csapaival őrizte: Gyulafehérvárt, Kolozsvárt, Nagyváradot, Huszot, Jenőt, Lugost, Lippát. Békességben lakhatóvá tette a földet, erdőt irtott, háziipart ültet, községeket szervezett s meghonosította a vallási türelmet. Hogy Erdély a lelkiismereti szabadság országa lett, az főleg a székely vitézek szabad érzésű tulajdonságának köszönhető: „Minden vallás jó vallás, csak a kárvallás rossz vallás”, — mondotta a székely.

Szabad földjére bocsátotta 1672-ben, megtűrte, később testvérül fogadta az örményt, azt a keleti néptörödéket, melyet idővel szívbenlélekben magyarrá tett.

Faji sulya és erejének titka eredeti széki alkotmányában keresendő és található meg. Az lényegében véve katonai demokrácia volt és a székelyeknek mind a rendi, mind az erdő- és birtokviszonyai ennek a honvédelmi demokraciának a létfeltételeihez voltak illeszkedve. Széki alkotmányának éppen ez erős faji és katonai szervezete miatt (hogy vallásfelekezettel és politikailag darabokra téphessék valamiképp), volt számtalan üldözöttségnek kitéve. Sokat sanyargatták és nagyon sokat szenvedett. Mindig kérték, kívánták, követelték tőle valamit: vért, prezidiumot, katonát, pénzt, gabonát, szénát, zabot, ökröt, de rendszeren soha sem adtak helyébe semmit, sem kulturát, sem ipart, sem tudományt, sem a miből lassanként kiforgatták: székelymagyar vitézi önérzet helyett, erős magyar állampolgári öntudatot. Holott tehetségei mind fizikai, mind szellemi tekintetben, határozottan elsőrendűek. Sok jó család és hazafi került ki közülük. Hazánkban az: Ambrus, Andrassy, Apor, Csáki, Cserei, Balási, Becze, Béli, Beteg, Benedek, Bore, Bod, Bodola, Daniel, Endes, Fejér, Geczó, Gegő, Imecs, Jakab, Jancsó, Kálnoki, Kun, Máthé, Mikes, Mihály, Mikó, Nemes, Orbai, Osvát, Sándor, Sebesi, Senyői, Szász, Török, Ugron stb., ezek mind székely magyar eredetű családok.

Amit évszázadok óta kerestek, kívántak, erőszakolt a székely, azt a vérben, jogban, pénzben hozott sok áldozat után, utóvégre elérte. Egyesülhetett teljesen 1848—1867-ben, összefonódott végképpen testvéreivel, a magyarokkal.

De hát mit tapasztalunk 1867 után? Az alkotmányos magyar állami élet,

amint remélhető volt, éppenséggel nem lendítette föl a Székelyföldet és népét. A politikai, gazdasági és kulturai egység óta Erdély és Magyarország között: nem hogy virágzóban és terjeszkedőben, nem hogy hódító és beolvasztó uton, de roskatag hanyatlásban, folytonos veresétszenvedésben és csökönős kivándorló-féltében van a székelység. Sokféle annak az oka; ime egy pár belőle.

Nyilvánvaló dolog, hogy az ősi módon mivel és csekély terjedelmű székely föld sovány jövedelme, minden gazdasági kapcsolatlanság nélkül ültözött állattenyésztése, a szerencsés szapora és folyvást szaporodó székely népet magát eltartani, sem a modern állam közterheit és kívánalmait megbírni és kielégíteni nem tudja. A székelység nagy része ma is román kukoricából él. A nép tekintetét a történelmi hagyomány, a fenyegető veszély, a földrajzi helyzet folyton-folyvást dél felé, mindig Moldva és Oláhország felé irányította. Ez azt a néptani tekintetet napkeletől elfordítani, nyugatra irányítani okszerű gazdasági, vasuti és tarifa-politikával, keresetileg, gazdaságilag és iparilag összekötni a székelyt az alföldi magyarral: hát erre az egyszerű politikára a magyar államférfiak idáig még nem termettek rá. Széchenyi terve ellenére, a magyar állami vasutakkal az egész Székelyföldet óvatosan és szépen kikerülték, a székelyt oldalvást hagyták, csupa szász és oláh helységen vitték azokat át s ekként mintegy lábat adtak a dákorománizmus ábrándjai alá.

Ott vannak, vagy inkább ott voltak a gyönyörű székely őserdők. Ma? A rengeteg községi havasok, fenyves erdők, ma sok helyütt tövig tarolva, másutt elherdálva, legtöbbször elspekulálva, milliárdokon heverték ott és pusztulnak el jelenleg azok, amiket szigorú széki statutumok őriztek, gondoztak napjainkig, holott közgazdaságilag okos és körültekintő kormánypolitika gyári alapon egészen új világot teremthet vala belőlük ott. Mert a székely fenyő kitűnő fa; világpiaci cikk; abból készítik mostanában Európa zenei hangszereit.

Ott van azután a közös ügyes katonáskodás. Azt az újoncjutalékot, a melyet az erdélyi szász és oláh vármegyék emberanyaguk gyarlósága miatt nem bírtak előállítani, azt az emberanyagot 1867-től 1890-ig, a tömeges kivándorlás kezdetéig, a székely székek legénységéből pótolták. Statisztikai adatokkal igazolható. És míg a székely Galiciában, Linzben, Boszniában katonáskodott, kereső kéz nélkül hagyva otthon szülőt és gyermeket, az alatt a szász és oláh a maga földjén szaporodott, népesegett, gazdagodott. Hazaérkezve a katonaságtól, rendszeren a gallérján két-három csillaggal, hazaérkezve a nyomorba, szegénységbe a székely: hová legyen, mihez fogjon? Mert hiszen házigond, a keresethiány, az adó és a megváltatlan kepe vagy papbér, oly iszonyu mértékben nyomasztó! Ott volt Románia, ott van Amerika. Egyik rész elment szét a világba napszámognak, másikkól lett: csendő, rendőr, pénzügyőr, postás, vasutas, kocsis stb. Fiumétől Gyimesig

hazánk déli része tényleg tele van effajta székely állami alkalmazottal. A közös szerencsétlenségben még ez az egy a szerencse.

Erős kulturközpontok, városi élet, hatványozott kereset és társas műveltséget adó ipari telepek, gyári foglalatosság, nem voltak, nincsenek, nem bírtak kifejlődni a székelynek történelmi katonáskodása miatt. Korábban ami háziipar volt a Székelyföldön, azt az iparosokkal együtt a Romániával való magyar-osztrák vámszerződés teljesen tönkre tette. E miatt sok jó székely iparos a nyomor és keserűség folytán Bukarestbe költözött át s ott román lesz belőle. Holott a Székelyföld csupa gyártelepek való hely. Megvolna arra nézve itt minden föltétele mind a textil- és faiparnak, mind az agyag- és kőipar mindennemű nyers- vagy félgyártmányának. És ott vannak a csodás hatású ásványvizek, fürdőhelyek! De hát hol a tőke, hol a kormány, hol az ember, s mindenek fölött: hol a megelőző ránevelés?

A tanulmányos és erősebb székely tömegesen hagyja el szülőföldjét. Azt, aki otthon marad, faji erejében roncsolni kezdte már a kivándorlás folytán a szegénység, a rossz táplálkozás, a krumpli, a puliszka s főleg az alkoholizmus. És sem a székely közigazgatás, sem a papi és világi tanítóság, ennek a halálos mérgek kiirtására, nem akar a talpára állani. Mert hát nem az erdő-törvény szigorúságában van a legfőbb hiba. Azoknak drákói szigorát és bürokráciai kezelését, drágaságát, a községi közös jog szigorú fontartásával, kétségkívül alkotmányos ellenőrzés alá kell vetni. A főhiba az emberekben van: a mindennemű fa-, a bank-, a földspekulánsokban, a képviselő-liferánsokban, a közigazgatásban van.

A hősök tényleg magister vitae. Szükséges ugyan a jelent megismerni, de a multat is tisztában kell látni az eddig megszokott nézés módnál. A mik hajdan a széki alkotmány révén erősen átfogó kapcsolatok voltak, a nemzetiségi, a hitvallási, a községi és birtokjogi kötelékek, azok a regulák a Székelyföldön most igen meglazultak. Pedig hát az ut és a tanulás teljesen nyitva van.

A székelyek hajdan a hadmezőn, a saját széki zászlóik alatt, inzurgenek, népfölkelő hadsereg voltak. A széki hadnagy, bíró és pap pedig felelős volt a nép életéért vagyonaért, lelkéért. Annak most is úgy kell lenni, még pedig a kultúra és a közgazdaság mezején. Erős városi és ipari középpontokat kell teremteni; nem csupán papi, hivatali és állami szolgálatra kell biztatni a székelyt, de közgazdasági, kereskedelmi, ipari, technológiai szakismeretet kell adni neki, hogy így felszerelve, szemben az ólálkodó szomszédokkal, megvédelmezhesse apai örökségét és biztosithassa magának és utódainak Erdélyben, Magyarország fellegvárában a jövőndöt.

„Intem a nemes országot, — úgy mond testamentomában Bocskay István, — hogy a székely nemzetiségekre... nagy gondja legyen; úgy mind magának, mind az országnak birodalmában örökösök lehet.”

Fővárosi levél.

Gyültebb alakok ma alig léteznek a fővárosban, mint a horvát képviselők, akik kegyetlen barbarizmussal kényszerítik nemcsak a kormányt, de egy kis vidéki levegő után áhító honatyaikat is, tikkasztó hőségben vért izzadva, nekünk idegen nyelven elhangzó okvetetlenkedéseiket, igazán birka magyar türelemmel végig hallgatni. De hát a világon ez is csak velünk történhetik meg, hogy a saját hazánkban, a magyar országában betérjesszünk magyar törvényjavaslatról, napokon, sőt heteken át is idegen nyelven folyhasson a tárgyalás. Milyen szép dolog is volna, ha a szomszédos „Rajksztrában” is minden egyes nemzetiségi képviselő, a saját nemzet nyelvén kezdene tárgyalni. Mindjárt előtűnik állana a legújabb bábeli nyelvzavar. Szó, ami szó, botrányos dolgokat művelnek horvát testvéreink velünk és igazán kíváncsian lessük, hol és mikor ér véget a magyar türelem, holott már az is kiderült, hogy egyik horvát testvérünk — Supilo ur, — törrel a zsebében jelenik meg naponként a magyar országában.

Egyelőre még olyan jó kedvvel folytatják az obstrukciót, mintha csak a legelején tartanának. Odalent Zág rábban pedig egyre ássák az aknát az ujonnan kinevezett bán alá és mindent elkövetnek, hogy helyzetét megnehezítsék.

Mi meg ezalatt Béccsel folytatjuk a felszázados küzdelmet. Most a kvóta megszábasánál ismét kimutatták az osztrákok a foguk fehéret; nagy kegyesen 424 arányt ajánlanak fel nekünk, maguknak pedig egész szerényen 5760 százalékot javasolnak; miután mi ezzel szemben a régi arányt, azaz 344:566 ellenében ajánlottunk meg, természetesen ismét a királyi szó dönti majd el a kvótát.

Addig pedig vigasztalóul elküldték hozzánk Pernerstorfer urat, aki ékes nemetséggel tanította ki a magyar fővárosban, a magyarországi német szocialistákat, hogy csak tartsanak a királlyal, mint ahogy osztrákok elvtársaik a császárral tartanak.

Magyarok nagy Istene! Meddig tűröd még nyugodtan, a nemzetünkre mért nagy ökölcsepásokat?

Ebben a nagy politikai és társadalmi felfordulásban, némi biztató reménység is vetődik. Mint megbízható forrásból hírlik, a kabinet-rodából visszaerkezett Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek a közgazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslata, a királyi szentesítésével együtt. A belügyminiszter ezt az újabb alkotmánybiztosítékot, a képviselőház egyik legközelebbi ülésén szándékozik betérjeszteni. A választási bíráskodás után ez már a második alkotmánybiztosíték, melyet a kormány az országgyűléshez benyújt. Már most csak az a nagy kérdés, megengedi-e a horvátok fektelenkedése, hogy a Ház, ezeket a régen várt és többszörösen sürgetett javaslatokat még az országgyűlés szünete előtt letárgyalhassa?

Bajosán hisszük; ámbár a mindig optimista Kossuth Ferenc legközelebb bizalmasan kijelentette, hogy reménye van a helyzet javulására, és azt hiszi, hogy a vasutasok javaslatai felett folytatott vita legközelebb e hó tizedikéig véget ér, mely esetben július 16-án a Ház megkezdhetné a régen várt nyári szünetét.

De hát Kossuth tervez és a horvátok végeznek; ki tudja mit tartogatnak még a tarisznyájukban?

Hock János országgyűlési képviselőnek, Kőbánya közszertetnek örvendő plébánosának, áldozári és írói működésének 25-ik évfordulóját ünnepezték a jubilánshoz méltó nagyszabású ünnepély keretében vasárnap, Kőbányán. Megjelent az egész polgárság osztály- és felekezeti különbség nélkül, a kormány, a székely város, Pestvármegye és még számos

küldötség. Hock János érdemeit méltatni hivatottabb tollra és egyénre bízom, én itt csak mint a hitszónoklat egyik legnagyobb mesterét, mint hivatott ékes tollú hírlapírót és rendíthetetlen hazafit magasztalhatom, kérve a Mindenhatót, hogy még sokáig tartsa meg őt a magyar nemzet és egyháza javára és ő-oméire!

Carolus.

Ujságkiadókorszárogközgyűlése.

A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége június 29-én tartotta meg tizedik rendes közgyűlését Pécsen. A közgyűlés, a melyen Zihali Simon elnököt, a pécsi kaszinó disztermében volt. A megjelent tagokat Pécs városa, illetőleg a kiállítási bizottság nevében Dr. Visi László, majd Zsolnay Miklós, Horváth István és Krasznay Miklós üdvözölték.

A közgyűlésen részt vettek Zilahi Simon (Budapest), Nagy Sándor (Pécs), Rádai László (Sopron) elnökök, Lenkei Zsigmond jegyző, Marton Sándor jogtanácsos, a Szövetség vezetője részéről, továbbá a tagok közül Budapestről: Zihali Dezső, Polgár Jenő, Kertész L. Gyula, Merha Nándor, Jutasi Ödön, Dr. Szalai Mihály, Vásárhelyi Ferenc, Ekker Leopold, Tolnai Simon. A vidéki tagok közül: Balkányi N. (Alsólendva), Horácsik Károly (Léva), Fichelszki Sándor (Békéscsaba), Klein Samu (Miskolc), Hoffman Sándor (Debrecen), Lendvay Mihály (Temesvár), Szelenyi Lajos (Miskolc), Moskóczy József (Turócszentmárton), Neufeld Sándor (Verebély), Baum Jenő (Kassa), Neufeld Samu (Galánta), Révész Sándor (Győr), Szabó Ferenc (Hajduböszörmény), König Ferenc (Eger), Jäger Bertalan (Ungvár), Vingrév Nándor (Cellőmölk), Szekeres József (Kisújszállás), Lázár István (Nagyenyed), Dr. Kardos Izor (Makó) Zichermann Mór (Mármarosziget), Strausz Nándor (Csáktornya), Pláger Gyula (Nagykőrös), Nagy Sándor (Pécs), Sebők Jenő, Poór Sándor és Gerő Zsigmond (Kaposvár), Rábel László (Sopron). Tóth Pál (Nagykároly), Endrényi Lajos, Engel Lajos és Endrényi Imre (Szeged), Betegh Pál (Székelyudvarhely), Reichfeld Mór (Szombathely), Nöbel Adolf (Tatatóváros), Molnár Mór (Szegeárd, Mayer Rezső (Nagybecskerek), Martonffy Imre (Ujpest), Schillinger Ármán (Ungvár), Fischel Lajos (Nagykanizsa), Fekete Sándor (Zenta), Oblath Károly (Zombor).

A közgyűlést Zilahi Simon elnök nyitotta meg. Köszönetet mondott Pécs városának, a kaszinó vezetőségének és a rendező bizottságnak a szíves fogadásért és vendégszeretetükért és nagyszabású, tartalmas beszéd keretében kimerítő tájékoztatást nyújtott minden az ujságkiadás körébe tartozó nevezetes mozzanatról és kérdéssről. Majd rátért a közzétartott lezajlott sajtóankét eredményeinek és az ott leszárt tapasztalatoknak ismertetésére. Sajnálatos konstatálta, hogy a már említett sajtóellenes kedv az anketén felszólalók legnagyobb részénél is megnyilatkozott, viszont azonban megnyugvással jelentette, hogy az anketét összehívó Günther Antal igazságügy-miniszter, ugy is mint verbéli ujságíró, a sajtó igaz barátjának és a sajtószabadság hí-örének bizonyította magát. Örömmel számolt be azután a tisztességtelen versenyről szóló törvény tárgyában a kereskedelemügyi miniszteriumban összehívott anketén a szövetség elért eredményeiről. Sikertől ugyan is a szövetség álláspontját az azt képviselő jogtanácsosnak az anketén teljes egészében érvényre juttatni, úgy, hogy az anketé során az elnököt államtitkár határozott ígéretet tett. Így a szövetség észrevételeinek figyelembe vételével a törvényjavaslatnak a sajtótermékekre vonatkozó intézkedéseit teljes revízió alá fogják venni. Rámutatott az elnök arra, hogy a szövetség célja éppen az ujságkiadás körében mutatkozó tisztességtelen verseny jelenségeinek a kiküszöbölése és a sajtóellenes kedvnek a tisztesség teljes megőrzésével való megtörése.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Dr. Marton Sándor jogtanácsos fölolvasta a választmány-nak a titkár és a jogtanácsos által készített jelentését. Ennek egyhangú tudomásul vétele után az ellenőri állásra a közgyűlés Lendvay Zsigmondot választotta meg. Az alapszabályok módosításánál Dr. Marton Sándor több módosítást nyújtott be az alapszabályok egyes pontjaihoz, a melyeket Rábel László, Betegh Pál és Zichermann Mór hozzászólásai után a közgyűlés elfogadott. Végül Lenkei Zsigmond szövetségi jegyző olvasta föl a kopenhágai nemzetközi sajtókiállításról beszámolóját, melyet a jelenlévők nagy figyelemmel hallgattak meg.

Martonffy Imre köszönetet mondott az elnökségnek a most megtartott tizedik közgyűlés alkalmából buzgó és eredményes működéséért. Végül Rábel László meghívására ki-mondotta a közgyűlés, hogy legközelebbi közgyűlését, a mely jubilaris lesz, nagy ünnep keretében Sopronban fogja megtartani.

A közgyűlést szászterítékű banket követte.

KÜLONFELEK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják: hogy a helybeli bérkocsisok a vitelért lejjebb szállították és a publikummal nagyon udvariasan bántak;

mondják: hogy városunkban a múlt heti esőzések következtében a zsemlyék nagyobbra nőttek;

mondják: hogy Székelykeresztúron a halottszállító kocsit omnibusznak alakították át;

mondják: hogy a Bethlen-utca végén a munkából hazatérő 12—14 éves suhancok estvéntként nem bicskázak meg egymást;

mondják: hogy a város a rendőrségnek az 1907. évre megszavazott drágasági pótlékot az utolsó fillérig kifizette.

mondják: hogy városunk összes idegen nevű cégtulajdonosai tömegesen megmagyarosították neveiket;

mondják: hogy a sétateri teniszterületek nagy szavazattöbbséggel egy iparosnak a leányát is elfogadták tagnak;

mondják: hogy a városi sétatér minden hétfőn reggel parfümmel öntözik, hogy a vasárnap elterjedt polgári szagot eloszathassák;

mondják: hogy vicinális vasutunkat a nyár folyamán Pöstyénbe küldik, mert a nagy téli fádalmaktól megköszvényesedtek a kerekei.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

— Figyelmeztetés a gazdakörhöz. A „Székelyudvarhely” 1907. június 27-iki számában közölt algyógyi tanulmányi kirándulásra vonatkozólag figyelmeztetem a gazdakörök t. elnök urait, hogy ezen kiránduláson csak azon gazdakörök vehetnek részt, kiknek a névre szóló meghívót megküldöttem, vagy kikkel az eljövételre nézve személyesen értekeztem. A kirándulók kikötött legmagasabb száma beletelt már, így mások, mint a meghívottak és az egyes gazdakörökből több, mint a meghívón jelzett, vagy személyesen megbeszélte tag sajnálatomra ezuttal el nem vihető. Az ezuttal lemaradtak más alkalommal fognak elvitetni. Együttal több irányú kérdezősködésre tudatom a t.

gazdakörökkel, hogy az Algyógyra utazó tagok a hozzájuk legközelebbi vasuti állomáson is felszállhatnak és Keresztúron, Héjjasfalván, Segesváron, Kükölyöszögön is csatlakozhatnak, de csak az Udvarhelytől odáig, vagy vissza, vonalra szóló fel III. oszt. jegy ára lesz részükre az általuk kifizetett jegy árában visszatérítve. Székelyudvarhely 1907. július 1-én Dorner.

— Az Udvarhelymegyei Iparfejlesztő Bizottság június hó 29-én a vármegyei háza kistermében Ugron Ákos főispán elnöke alatt tartotta meg ülését. Miután elnök szívélyesen üdvözölte a megjelenteket olvasott a m. kir. kereskedelmi miniszterium leirata, mely szerint a f. é. állami segélyt 1200 koronával kiegészíti. Solymossy Endre indítványára, elnök főispán urnak a segély ki-elkészítéséért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatik, egyben elhatározták, hogy a miniszternek is köszönő feliratot küldenek és egyszersmint felhatalmazását kéri, hogy a segélyt a Sepsiszentgyörgyön ez évi szeptember havában tartandó Székely kiállításban való részvételre fordíthassák, melyen az udvarhelymegyei háziipar cikkeit szándékoznak bemutatni. E célból két bizottságot is választottak mely a július hó 9-én tartandó ülésen terjeszti majd elő észrevételeit. A bizottságba megválasztottak: a házi ipartárgyakra vonatkozólag Solymossy Endre elnöke mellett Pillich Lajos és Baresay Károly; a természeti kincsekre vonatkozólag: Hargita Nándor elnöke mellett Marath József és Gabrovicz Cornél. Czehe Aladár államsegély iránti kérvényét pártolólag terjesztik fel; Marton János és fiai székelyudvarhelyi fakaptakészítők kérelmét gépek adományszáma iránt pártolólag terjesztik fel.

Markó István kérelme 400 korona segély iránt elutasították, mivel a kérelemben foglaltak teljesítését nyerne a tél folyamán létesítendő szabásati tanfolyam által. Az udvarhelyi „Tulipán Egylet” elnöke, Nemes Irma tanítónőnek csipkeverőtanfolyamnak Székelyudvarhelyen való létesítéséhez segélyt kér. Elhatározottak, hogy polgármester felhívandó nyilatkozzatra: hogy lennének-e elég jelentkezők a tanfolyamra. Solymossy Endre azon kérelmére, hogy az általa készített „Első székely háziipari bazár alapszabályai” című munkáját, mint az iparfejlesztési bizottság kiadványát nyomathassa ki, a felhatalmazást és engedélyt megadták. Ezzel az ülés véget ért.

— Erdélyrészi vásárok. Pénteken július 5-én Alsócsernáton, Erzsébet város, Tasnád; 6-án Alsóárpás, Drág, Gyeké, Mezőörményes; 7-én Királyfalva, Magyarlajos, Marosilye, Pusztakamarás, Székelykeresztúr; 8-án Alsóvenice, Gyéres, Körösbánya, Szék; 9-én Kroszna, Topánfalva; 10-én Zsibó; 11-én Rozsnyó, Vajdahunyad; 12-én Berkenyes, Retteg.

— Halálozások. Csép Ödön életének 22-ik évében június 28-án délután 3 órakor hosszas szenvedés után elhunyt; temetése vasárnap d. u. 4 órakor történt gyászoló rokonsága és nagyszámú közönség részvétele mellett.

Barácsy Lajos kir. pénzügyi számvizsgáló június 26-án életének 53-ik évében Kaposvárt elhunyt. Béke és áldás lebezién hamvaik felett!

— Bámulj vitig! Az összes fővárosi lapok hirdetik. Hogy a világhírű néger duett Johnson és Dean hétfőn Budapestre érkezik, a kiknek a budapesti közönség díszes fogadtatást rendez a pályaudvarban! A kisvárosi mucsai közönség bizonytalán bámulva fogadja e rendkívüli hírt és álmélkodva kérde: vajjon mik és kik lehetnek ezek a világhírű attrakciók, ha Budapest

olyan fényes és ünnepélyes fogadtásban részesítik? Hát ezek kérem, szerezzen kékvők táncosok, akik most már harmadik nyáron produkálják magukat Ós Budavárában groteszk táncokkal. Ilyenek vagyunk mi jó magyarok! Lám-e hozzánk a napokban megérkezett az ország két elismert poétája (akik még hozzá a mi szép Székelyföldünk szülőitei): Jakab Ödön és Fülel-Szántó Lajos és fogadtásukra a mi nagy intelligens városunkból sem a megye, sem a város, sem semmiféle tanintézet vagy egyet küldöttségileg ki nem vonult a pályaudvarhoz. De persze ezek csak szegény magyar és székely poéták és nem mulatt arcu szerezzenek! Nem is tudnak kékvőköt és maesiesot táncolni, csak szívük és lelkük legszebb termékeivel boldogítják nemzetüket. — Bizonybizony, ha nem lenne olyan szomorú, olyan szegényes a dolog, még kaccagni is lehetne rajta...

— Adomány a tanszermuzeumnak. Az udvarhelyvármegyei tanítóegylet népi iskolai tanszermuzeuma részére a Marosvásárhelyi Székely Társaság 2 kötet könyvet, — a Magyar Ornitológiai Központ 1 kötet, Kecskés Ernő kaposvári tanár és Kis Ödön kolozsvári igazgató-tanító mint szerzők, 1—1 kötet, végül Spaller József helybeli kö- és agyagipariskolai tanár 2 kötet könyvet ajándékozott. Fogadják az adakozók ezen adományokért a tanszermuzeum nevében köszönetemet Chalupka Rezső osztályelnök.

— A sétatéri zenepavillont tudvaleg az Udvarhelyvármegyei Takarékpénztár csináltatta és az nemcsak díszére válik a sétatérnek, de mindenesetre dicsőségére is a Takarékpénztárnak, mely ezért nemcsak köszönetet, de hálát is érdemel. Azonban meg vagyunk győződve, hogy helyi iparosaink ezt a pavillont ugyanilyen csinnal sőt talán még díszesebben is elő tudták volna állítani és nem kellett volna azt idegenből hoztatni; mert először megtakarítható lett volna a jelentékeny szállítási költség, másodsor pedig jogosan bántathja iparosaink önértékét az a bizalmatlanság, mellyel irántuk minden alkalommal viseltetnek, ha valami nagybeszabású, értékesebb alkotás kerül kivitelre. Iparosaink helyzete a nélkül is küzdelemteljes, tőlünk függ, hogy képességeiknek itthon tért és alkalmat nyújtunk; ne adjuk pénzünket idegeneknek, mikor ugyanannyiért itthon is ugyanolyan, vagy talán még szebb és jobb munkát kaphatunk.

— Csipkeverő tanfolyam városunkban Nemes Irma mehalai tanítónő, ki megelőzőleg Udvarhelyvármegyében már 10 évig működött, a tulajdon egyesület útján ajánlatot tett, hogy két heti időtartamra Székelyudvarhelyen hajlandó lenne csipkeverő tanfolyamot nyitni folyó hó 15-től. A tanfolyamon a csetneki csipke készítés lenne elsajátítható s két hét teljesen elegendő az elsajátításra, akik ez alatt ügyességre tesznek szert, terjeszthetik azt tovább. A tanfolyamon résztvevők részben ingyenesek lennének, részben 5 korona díjat fizetnének az egész időre. Bővebb felvilágosítás Székelyudvarhely polgármesterénél, és a vármegye iparfejlesztő bizottságának jegyzőjénél szerezhető, az érdeklődők szíveskedjenek tehát oda fordulni.

— Minta érettségi. A ref. kollégium érettségi vizsgalatai június hó 24 és 26-án tartattak meg Gyárfás Endre kollégiumi főgondnok elnöklése és Jakab Ödön a kormány kiküldöttének részvétele mellett. Összesen 21 növendék vizsgázott; jelenesen éret 5; jól éret 8, egyszerűen 8. Tehát egységesen el. Vizsga végén társas ebédet rendeztek a növendékek a Koronkay fele kert-helyiségben Jakab Ödön és a tanárok részvételével; számos pohárkö-

szöntő hangzott el, melyek közül a jeles poétának az ifjusághoz intézett remek beszéde emelkedett ki gyönyörű tartalmával. A délutáni vonatnál Jakab Ödön irodalmunk egyik büszkesége egy szomorú tapasztalattal gazdagabban elutazott körülből és bizony nem az ő szegénye, hogy városunk közönsége nem tudta őt a maga értékeiben mérlegelni.

— A technika legújabb csodája. Tegnap egy villamos mozgóképvállalat érkezett városunkba. A vállalat csodás módon mutat be mindent. Ha nézzük a mutatványokat, azt hisszük, hogy élőlények mozognak előttünk, ha pedig közelebről meggyőződésre jutunk, hogy ezen mutatványok a technika legújabb vívmányai, melyek bámulatba ejtették az egész világot. A mozgóképek nagyon szépek, világosak. Thémájuk rendkívül mulattató. A közönség nem egyszer hangos kacagásban tör ki. A képek az eddig látottaknál sokkal élvezhetőbbek, mert nem rezegnek, s nem olyan ütött kopottak, mint a legtöbb hasonló vállalatoké. Laptársaink mindenütt elismeréssel kísérték a többnyire zsufolt nézőtér előtt folyó előadásokat. A ki gyönyörködni akar a technika csodájában, nézze meg az előadásokat. A vállalat ma csütörtökön és pénteken a Koronkay kert-helyiségben tartja visszavonhatatlanul csak két előadását. Első hely 1 K. családjegyet személynként 60 fillér, gyermekek felét fizetik. Kezdeté 8 és fél órákor, kedvezőtlen idő esetén az előadás a fedett helyiségben tartatik meg.

— A keresztény szociálisták nyári mulatsága a Koronkay kertben szép számu közönség jelenlétében vidám hangulatban folyt le; a ropogós, talpala valokat Ampovics Béla zenekara húzta tüzesen; a nemes ifjuság jó kedvének pedig csak a kora hajnali órák vetettek véget.

— Felebbezés. Mint értesülünk a képviselőtestület legutóbb hozott határozatát, mely szerint az eddigi bérkocsik számát kétszeresre szaporították Papp Zakor és társai bérkocsi tulajdonosok megfélembzték és ezt azzal indokolták, hogy ők is alig képesek lovaikat eltartani; ha pedig a már meglévőnél több bérkocsi szükségeltetne, számozatlan kocsikkal ők is képesek lennének a szükségletet előállítani. Hát távol legyen tőlünk a szándék, mintha jövedelmeiket irigyelnők, de azt már határozottan állítjuk, hogy verseny nélkül állva, oly magasra felelőgázták a kocsibérek, hogy ez ellen már az egész közönség méltán felháborodott. A többek között ünnepnapokon a Szejkére 4 koronákat, a Fortyogóra pedig épen a tavalyi áraknak kétszeresét kéri. Nemcsak a helybeliek, de az átutazók részéről is érkeztek hozzánk ez iránt panaszok, sőt magunk is tanúi voltunk, hogy innen Csikszeredéig 30 korona vitelbért kértek. Mindezek után nemcsak természetesnek, de a közönség érdekében feltétlenül helyesnek tartjuk a képviselőtestület intencióját: ám legyen szabad verseny és ha ezután is még egymás között megégyezve a végletekig szorítják felfelé a vitelbéreket, akkor lesz a közönségnek is annyi erkölcsi bátorsága, hogy sztrájkba lépjen a bérkocsisok ellen. Aztán aki bírja, az marja!

— Eljegyzési hír. Csapó Lajos Budapestről eljegyezte Ráduly Micit Székelyudvarhelyről. — Tartós boldogságot kívánunk a szép frigyhez.

— Tanképesítés. Június 24—26. napjain tartattak meg a székelykereszturi m. kir. áll. tanítóképző intézetben a szóbeli tanképesítő vizsgálatok. 20 jelölt közül 14 nyert oklevelet, 6 pedig javító vizsgálatra utasított, melyet december hónapban tehetnek le. Oklevelet nyertek: Balázs János, Bokor Miklós, Gál Árpád, Gálffy Ferenc, György Géza, János József, Nagy József, Ördög Aron, Patakfalvi Izsák, Pongrácz

Samu, Sándor Albert, Seifert Lajos, Seiler János és Vitális Dezső.

— Tíz éves találkozásuk volt e hó 26-án Székelykeresztúron a Korona szállodában az ottani áll. tanítóképzőben ezeltől tíz évvel képesítő nyert tanítóknak. Beke Mózes Budapest fővárosi tanító hívására megjelentek kevés kivétellel a volt tanuló társak, hogy elmondhassák egymásnak 10 hosszú évek átelt örömet bánatát. Megjelentek: Beke Mózes Budapest fővárosi tanító, Boross György áll. tanító Kobátfalva; Csesznik Emil róm. kath. kántor, áll. tanító Kudsir, Derzsi Géza ref. kántor-tanító Bágy, Katona Márton áll. tanító Alsórákos, László Gyula áll. tanító Kóhalom, Mathé Albert áll. igazgató Balázsfalva, Simó János közs. tanító Mezőberény, Vass Lajos unit. kántor-tanító Nyomat, Péterffy Gyula unit. kántor, áll. tanító Torockó. Távolmaradásukat kimentették: Gabor Dezső áll. tanító Magyarlapud, Régeni Áron unit. tanító Kolozsvár, Bakcsi Sándor közs. tanító Sepsiszentmartonos, Héjja Gergely áll. tanító Orbaitelek. Beke Mózes indítványára többek hozzá szólása után kimondották, hogy 10 év múlva megint találkozni fognak, és, hogy találkozásuk ne csak múlt emlékü legyen elhatározták, hogy minden évben 12—12 koronát befizetnek egy közös pénztárba illetve Beke Mózes kezéhez, ki is az összeget egy pesti bankban helyezi el gyümölcsözés végett. Az így befizetett összeg adandó esetben arra fordítatnék, hogy a közölök netán elhalálozandóknak hátramaradott árva, özvegye segélyt nyerjen. Igazán szép és nemes gondolat, mely követésre érdemes. A régi jó barátok a késő éjjel együtt voltak vig poharozás mellett. Másnap pedig a kötelesség hívó szótára elváltak, hogy 10 év multán megint találkozzanak.

— Évzáró ünnepély. A székelykereszturi unitárius gimnáziumban június 27-én d. e. tartották meg az évzáró ünnepély nagy érdeklődés mellett. A nagy termet zsufoltság megtöltötte az ifjuság és az érdeklődő közönség. Pontban 8 órákor nyitotta meg az ünnepélyt a vizsgáló-bizottság elnöke, Raffaj Domokos ujszékelyi unitárius esperes szép, tartalmas beszéddel. A megnyitóbeszéd után az érdekes olvasatokat fel. A vizsgát tett 148 tanuló közül 19 kapott tiszta jeles bizonyítványt. Majd a gimnázium igazgatója Sándor János az évi jelentést előterjesztve s a tanulóifjuság között a jutalmakat kiosztva, az iskolai évet a nála megszokott tartalmas, lélekelmélő beszéddel bezárta.

— Felfüggesztett érettségi vizsgálat. A brassói kereskedelmi iskola szóbeli érettségi vizsgálatát az elnöklő Putnok Miklós lugosi főgimnáziumi igazgató felfüggesztette s a jelentkezett 33 tanuló nem bocsátotta szóbelire, mert valamennyinek a magyar és német dolgozata feltűnően egyforma volt. A vizsgálóbizottság az új érettségi szeptemberre tűzte ki.

— 10 éves találkozó. A sepsiszentgyörgyi ev. ref. Székely Mikó-kollégiumban az 1896—97. iskolai évben érettségizett ifjak, ma már férfiak, június 30-án tartották meg a 10 éves találkozózt. Ezen nap délelőtt 10 órákor összegyűltek a kollégium dísztermébe, hol Sebestyén Sándor olaszteleki ev. ref. lelkész hálaadó imát mondott. Dr. Nagy György országgyűlési képviselő üdvözli az előjáróságot és a tanári kart, a melyre Péter Mózes igazgató választott. Innen kivonultak az ev. ref. temetőbe az elhunyt tanárok sírjaihoz, hol Várkonyi István sírjánál Bitai Géza egérpataki ev. ref. lelkész, Domján István sírjánál Szabó András szotyori ev. ref. lelkész beszédet tartott. Délután 1 órákor a Tankó-fele kerthelyiségben bankettet rendeztek, melyen az előjáróság, a tanári kar s az ifjuságnak néhány

patronusa, valamint nagyszámu közönség vett részt.

— Új gyorsvonat Erdélyben. A Székelykeresztúrd és Marosvásárhely között közlekedő vicinális vasutat a kereskedelemügyi minisztérium elsőrangú fővonalá egészíti ki, melyen ezentúl gyorsvonatok is fognak közlekedni. Mint most az üzletvezetőség köréből értesülünk, a munkálatokhoz már hozzá kezdettek. Az állomásokat kiegészítik és ujjaépítik. Az építkezéseket még a nyár folyamán befejezik s már a téli menetrendbe beillesztik a gyorsvonat közlekedést.

— Matiné. Sepsiszentgyörgyön 1907 évi június hó 29-én d. u. 2 órákor kezdődött a városház dísztermében, a sepsiszentgyörgyi nőegylet pénztára javára Kelemen Lajosné urasszony, a nőegylet elnöke fényesen sikerült matiné rendezett. Jelen voltak a város összes előkelőségei és igen sokan jöttek Kovásznáról, Kézdivásárhelyről, Brassóból, hogy gyönyörködjenek a program szívből szívből pontjaiban. A program első pontja L. Strablog Bolerója volt, melyet zongorán 6 kézre Zathurecky Pécike, Vajna Babuska és Peter Jolanka adtak elő oly bátor és sikkes fellépéssel, hogy a közönség méltán jutalmazta zajos tapsal a kicsiny művésznőket. Ezen első ponton kívül különösen említésre és dicsőretre méltó pontjai voltak a műsornak: Zathurecky Olga és Zathurecky Katuska négykezes zongorajátéka, kik Necke II. Csikós posta című darabját úgy átérezve adták elő, hogy a közönség műértők köreit egészen magukkal ragadták. Továbbá Vajna Irénke és Zathurecky Irénuska négykezes játéka, kik Hummel Orosz posta című szerzeményét nagy gyakorlattal és finom zenei érzékekkel adták elő. Külön kell megemlékeznünk ifj. Vajna Lajosról a kis zenei virtuozórról, ki már eddig aratott babérait jelen játékával is egygel szaporította. A fiatal művész Chopin op. 35 játszotta oly mesterileg és korát meghaladó gyakorlattal, hogy nevének a zenei körökben hírnevet fog szerezni, Tiszta szívből gratulálunk neki Végül köszönet illeti Kelemen Lajosné urasszonyt, a jótékony nemes szellemének, a jótékony érdekében ezen impozáns ünnepség rendezése körül tanúsított fáradozásaiért és az ünnep rendezéséért.

— A helybeli unitárius egyházközség harang alapja javára az egyházi előjáróság az alábbi kegyes adományokat vette es hálás köszönettel nyugtázza: Vámos Toth Károlyné és Buzogány Józsefné gyűjtőívén: Fábian József 10 K. Dr. Nagy Samuné, Fás Gyula 5—5 K. Máncs György 3 K. Fernengel Gyuláné, Ferenczy Ferenc vendéglős, Kovács Dániel, Jakabfi Lajosné, Fernengel Gyula, özv. Pálffy Károlyné, Buzogány Józsefné, Toth Károlyné, Fábian Ferenc 2—2 K. Lányi Imre, Dr. Macskásy Ignác, Szentpétery Ferenc, Burnász Sándor, Erst György, Schmidt, ifj. Ferenczy Ferenc, Szabó Domokos, Pávelkáné, Jaklics György, Szarkáné, Flórián Kristófné, Steinburg Ottóné, Olivashatlan, Jancsó János, Lakatos Tivadar, Csusi Károly, özv. Gál Jánosné, Rápolti Károlyné, Schuller János, Magy. Gazd. vásárcsarnok ell. szöve. Schubert János, Lányi Albert, N. Emil, Dr. Szóvényi Lajos, Gábor Zsuzsika, Konecz Jenő, Sterba Ödön, Solymossy Endre, Tamás Balázs, Siegmund József, Pálmay Józsefné, Főritz Frigyes, Almasi Lajos (1 K 20 f.) Fénya András, Gáspár, András, Olivashatlan, Major Ferenc, Orbán József 1—1 K. Szabados Ferenc, Szabados István, Vetési József, ifj. Bodrogi György, Salamon Kálmán 60—60 f. Alzner Jozefin 70 f. Katona Imre, Both Gergely, Szakács Sándor, Balázs Károlyné, Szekács Elek, Muszka Ferenc, Ferenczi Ferencné, özv. Szabóné, Nagy Sándor 50—50 f. özv. Papp Z. Istvánné, Orbán An-

A KÖSSZTETI FERENC által alapított van. Megbízható tekintélyes egyének, kik községükben képviselőket vállalni hajlandók, szíveskedjenek a főképviselőnkkel ezen szándékukat bejelenteni

talné, Toth Jula, ifj. Csiky Gergely, Szentpétery Józsefné, Lőrinczi Albert, Gircsis Béláné, Simó Pálné, Racsek József, Barabás József, Orbán József, Vida Gyula, Schaffent Frigyes, Tálai István, Schvarcz Mihály Orbán Sámuelné, Olvashatlan, Nagy Domokos, Zeszán György, Botos József, Barabás Albert, Daróczy István, Filzné, Valaki, N. N. öz. Máté Sándorné, Márton Dénes, Geréb János, Névtelen, Bodrogi Dénesné, Dávid Lajos 40—40 f. Olvashatlan, Sorbán Andre, Bene Lajos, Pál Lajos, Tordosán Pompilló, Mészáros Zoltán, Reither János, Hauterth Gizella, Kránsz Gusztáv, Klein Gyula, Hankó István, Nyisztor Áron, Biró György, Kovács Albert, Stein Frigyes 30—30 f. Kádár Miklós, N. N. Szarka Mariska, Kristóf István, Bodrogi Samu, Némethi Gyuláné, Bogácsi Lajos, Stemmer József, Porzsolt József, Kórodai István, N. N. Karda Dénes, Kelemen Rezső, N. N. Halinor, Nagy Györgyné, Suler, Szabó Ferenc, Kádár M.-né, Olvashatlan, Sprenczné 20—20 f. Kovács Erzsé 12 f. Olvashatlan Gutné, Kelemen L. Sándor D. Kelemen L. né, Sándor D.-né, Orbán, Duka, Utas, Bokor András 10—10 f. Az I—IX. közlemény 432 K. E közlemény összege 111 K 22 fillér. Együtt 543 K 22 f.

Társas kirándulások a Székelyföldre. Ugy a tanuló ifjuság, mint nagy magyar társadalmunk, mind több-több érdeklődést kezd tanusítani a Székelyföld iránt. Közvetlenül szerzett tapasztalatokból akarják megismerni szép vidékeit, fejlődő földjüket, ezertele természetét. Megkönnyíteni óhajtván e tanulmányozást, a marosvásárhelyi székely társaság 4 kirándulási körut programját és költségvetését állította össze. egyetértve az utba eső székely társaságokkal és fürdő igazgatóságokkal. E 4 kirándulást illetőleg minden felvilágosítást magában foglaló füzetet bárkinek díjtalanul küldi meg Szentgyörgyi Dénes a társaság gazdája. Itt jegyezzük meg, hogy felsőbb iskolák tanuló avagy más csoportok tanulmány kirándulásainak előkészítésére és vezetésére a fent nevezett társaság készséggel vállalkozik.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely a magyar irtalmrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlégszénasavas- és villamosvízfürdők; ivó- és belégzési kura. 200 kényelmes lakosztoba Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az Igazgatóság.

Uj félév.

Julius elsején kezdődött lapunkra az új félév előfizetése. Hazafias tisztelettel fordulunk ugy megyénk, mint városunk közönségéhez, kegyeskedjenek lapunkat — mely ezután is első sorban közönségünk érdekeit igyekszik a legnagyobb tárgyilagossággal szolgálni — kitüntető bizalmukkal és támogatással megtisztelni.

Előfizetési ár: félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.

Füzdőre utazóknak a lapot bárhova utánuk küldjük. Előfizetéseket kérünk a kiadóhivatalnál (Kossuth-utca 31.) bejelenteni vagy eszközölni.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylettől.

256—1907. szám.

Meghívó.

A gazdasági egyesület választmánya folyó hó 8-án d. e. 10 óra-

kor, a vármegyeház kistermében választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgy:

1. A tehénvásárló bizottság jelentése.
2. A Sepsiszentgyörgyi székely kiállítás.
3. A földmívelésügyi miniszterium véghatározata a 100 000 korona kölcsön ügyében.
4. A gazdasági kamarák ügye.
5. Az őszi tenyészállat kiállítás.
6. Folyó ügyek.

A nagy fontosságú tárgyakra való tekintettel kérjük a választmányi tag urak minél tömegesebb megjelenését.

Szekelyudvarhelyt 1907. július 1. Az elnökség.

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

Eladó ház. Orbán Balázs utca 260 négy-szögöl területen kő és téglanyagból két szoba 1 konyha 1 pince hozzátartozó melléképületekkel eladó, értekezni Borbély József tulajdonosnál lehet.

3684—907. tkvi. szám.

Árverési hirdetés és feltételek.

Az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Valentín Ferenc ügyvéd által képviselt Udvarhelymegye özszesített árverésére végrehajtandó Benedek Sándor kénosi lakos végrehajtás elleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtásos árverés 1000 K tőke, ennek 1905. július 1-től járó 5 százalékos kamatai 5 százalékos késedelmi kamat 39 K, per 20 K 30 f. végrehajtási már megállapított, valamint 28 K 10 jelenlegi és a még felmerülő költségek behajtása végett az 1881. évi 60 t.-cikk 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék az Oklándi kir. járásbíró, székelyudvarhelyi kir. járásbíró területen fekvő a kénosi I-ső rész 30 számú telekkönyvben A + 762 hrsz. szántóból Benedek Sándor felerész jutalékára a 764 hrsz. szántóból fenti jutalékra 3 K 50 f. a 943 hrsz. szántóból, 944 hrsz. kaszálóból Benedek Sándor felerész jutalékára 7 K 50 f., 959 hrsz. szántóból fenti jut. 1 K, 1173 hrsz. szántóból fenti jut. 3 K 50 f., 1462 hrsz. szántóból fenti jutalékra 14 K 50 f., 1538 hrsz. kaszálóból 1543 hrsz. kaszálóból szintén felerész jutalékra 3 K, 1938 hrsz., 1939 hrsz. szántóból fenti felerész jut. 4 K 50 fillér, 2222 hrsz. szántóból 9 K 50 fillér, 2520 hrsz. legelőből felerészre 3 K 50 f., 3015, 16 hrsz. kaszálóból felerészre 1 K 50 f., 3917 hrsz. legelőből a Benedek Sándor felerész jutalékára 50 fillér a 3684 hrsz. szántóból a 3685 hrsz. szántóból a fenti felerészre 5 K, 3693, 3694 hrsz. szántó és kaszálóból a fenti felerészre 9 K, 3771 hrsz. szántóból fenti felerészre 2 K, 3844 hrsz. kaszálóból fenti felerészre 2 K, a 3850, 3851 hrsz. kaszáló és szántóból a fenti felerész jutalékára 3 K 50 f., a 4082 hrsz. szántóból a fenti felerészre 1 K, az A + 1992 hrsz. kőház, 2002 hrsz. házikert, 2012 hrsz. házikert, 2022 hrsz. házikert, 2082 hrsz. házikertből a Benedek Sándor jutalékára 487 K 50 f., az A + 2222 hrsz. kertből a Benedek Sándor felerész jutalékára 10 koronában ezennel megállapított kiküldési árban elrendeltetik.

Az egész ingatlanokra az árverés azért nem volt elrendelhető, mert a társtulajdonos jutalékára Benedek Sándor javára haszonélvezeti jog van bekebelezve.

1. Az árverés megtartására határnapul 1907. évi augusztus 3-ik

napjának délelőtti 9 órája Kénos község házához kitűzetik. 2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kiküldési ár alól is elfognak adatni. 3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november 1-en 3333 J. M. sz. a. kelt rendelet 8 §-ban jelölt ova-dékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy a 173. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéseiről kiállított szabályszerű elismervényt kiszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Oklandon, 1907. évi június 24.
PÉTERFY
kir. járásbíró.

5421—1907. ügyszám v. t.

Hirdetmény.

Marosvásárhely sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy Valás és Közoktatásügyi m. kir. miniszter ur Ö. Exellentiajának 54372—907. rendeletével Marosvásárhelyen felállítani engedélyezett közsegi felső kereskedelmi iskola első osztálya 1907. évi szeptember 1-én megüvlik, illetőleg abban a tanítás a jelzett időben kezdetét veszi.

Beiratási díj 10 K és az évi tandíj 100 korona.

Az intézet mellé jövő 1908. tanévben internatus fog létesíteni. Az iskola megnyitására, illetve az intézetbe való felvételre vonatkozó kérdésekre addig is, a míg az igazgatói állás betöltetnek a városi tanács ad felvilágosítást.

Marosvásárhely sz. kir. város tanácsának 1907. június 25-én tartott üléséből.

Dr. Bernády György s. k. polgármester.

321—907. szám vhtó.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelykeresztúri kir. járásbíró

nak 1907. évi V. 1361 számú végzése következtében Dr. Déry Károly budapesti ügyvéd által képviselt Pick és Winterstein budapesti cég javára Todor István szentábrahám lakos ellen 8 K 33 f. jár. erejéig 1907. évi május hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 850 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 kocsi, 1 pár hám, 1 bival, 1 szekér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelykeresztúri kir. járásbíró 1907. évi V. 1362 számú végzése folytán 8 K 33 f. tőkekövetelés és eddig összesen 29 K 29 f.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Szentábrahám községében alperes lakásán leendő megtartására 1907. július 6-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsárón alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelykeresztúr 1907. június 14-én.

SZALONTAI ALBERT
kir. bir. végrehajtó.

Eladó kocsi. Egy jó karban levő kocsi eladó Tunyogi Csapó, Ferenc Központi szállójában Székelyudvarhelyt.

BOR!

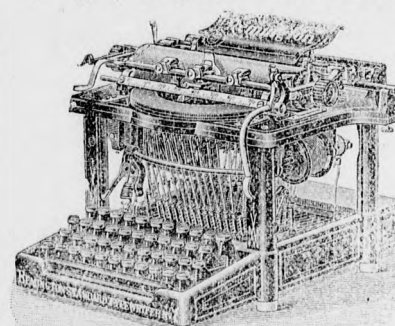
Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Világhírűek az eredeti

Remington Standard írógépek!

Hivatalokban, ügyvédek és kereskedőknél évek óta használatban. Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben országszerte bárhol levélbeni megkeresésre, saját költségünkre és minden vételkötelezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást 2—3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Glogowski és Társa Budapest, VI., Andrassy-ut 12.
Fiók Temesvár, Zápolya-utca 5., főképviselet Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31.

Ezen formuláré lementendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógéppünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnek

Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Belégyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségére nálam esetleg vétel céljából vételkötelezettségem nélkül bemutasson.

Kelt.....

aláírás.

Székelyföldi főképviselet, hol a Remington Standard írógép működésben megtekinthető s minden írógépkellék eredeti árakban kapható: Betegh Pál és Társa könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 31 szám.